

ERZSÉBETVÁROS

ZÁRÓJELENTÉS

**A "MADÁCH IMRE TÉR RENDEZÉSE - 2012"
HALLGATÓI TERVPÁLYÁZAT**

“MADÁCH IMRE TÉR RENDEZÉSE - 2012” HALLGATÓI TERVPÁLYÁZAT

Tervpályázati zárójelentés

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata és a Városépítésetért Alapítvány által a Madách tér rendezésére kiírt hallgatói ötletpályázatot a Bíráló Bizottság eredményesnek nyilvánította. A kiírók által kitűzött célhoz, a városrész egyik kapujának méltó kialakításához számos értékes, a megvalósítást elősegítő javaslat érkezett.

38 db pályaművet nyújtottak be a hallgatók, amelyből 31 került érdemi elbírálásra. Sajnálatos, hogy -kellő tapasztalatok hiányában- több tervező team megsértette a pályázat titkosságát, és emiatt 6 pályázatot ki kellett zárni, illetve egy pályamű nem tett eleget a kiírás tartalmi követelményeinek.

Részletezve:

- a 10.-es sorszámú BIAZT pályázatot a kiírás 1.10.a. és c. pontjának figyelmen kívül hagyása miatt a bizottság kizárta a bírálatból, (név szerepel a borítékon, ill. a pályázati anyagban)
- a 14.-es sorszámú FHJE24 pályázatot a kiírás 1.10.a. pontjának figyelmen kívül hagyása miatt a bizottság kizárta a bírálatból, (név szerepel a feladott digitális anyagban)
- (sorszám nélkül, mivel nincs digitális anyag) a DFZKMP pályázatot a kiírás 1.10.c. pontjának figyelmen kívül hagyása miatt a bizottság kizárta a bírálatból, (csak postai úton érkezett be)
- (sorszám nélkül, mivel nincs digitális anyag) az FHJE25 pályázatot a kiírás 1.10.c. pontjának figyelmen kívül hagyása miatt a bizottság kizárta a bírálatból, (csak postai úton érkezett be, határidőn túl 08.23.)
- a 15-ös sorszámú gra2p1 pályázatot a kiírás 1.10.a. pontjának figyelmen kívül hagyása miatt a bizottság kizárta a bírálatból, (határidőn túl került postára a boríték 08.23.)
- a 17-es sorszámú HjKLaS pályázatot a kiírás 1.10.a. pontjának figyelmen kívül hagyása miatt a bizottság kizárta a bírálatból, (határidőn túl került postára a boríték 08.23.)
- a 36-os sorszámú ZK62R8 pályázatot a kiírás 1.11. pontjának figyelmen kívül hagyása miatt a bizottság kizárta a bírálatból, (a formai előírások figyelmen kívül hagyása, teljesen hiányzó munkarészek)

A Bíráló Bizottság a beérkezett, a kiírásnak szabályszerűen megfelelő, és bírálatra érdemes 31 pályázatból, a kétkörös tervbírálatot követően egyhangú szavazással két-két megosztott első, második és harmadik díj kiadása mellett döntött. Mivel összességében elegendő számú és magas színvonalú pályamű érkezett be, a Bíráló Bizottság - a Kiírók egyetértésével - a rendelkezésre álló teljes összeget kiadta, és az alábbi helyezéseket és díjösszegeket állapította meg;

2 db I. díj - 350.000.- Ft díjazással (a 534466 kódszámú és a MOMOWO kódszámú pályázatok)

2 db II. díj - 250.000.- Ft díjazással (a HMX2MJ kódszámú és az ERJ6DF kódszámú pályázatok)

2 db III. díj - 150.000.- Ft díjazással (a 6BHY9A kódszámú és a MEXQKV kódszámú pályázatok)

A Bizottság az összes pályaművet kiállításra javasolja, azzal a kiegészítéssel, hogy a 6 díjazott pályamű kinyomtatott formában kerül közönség elé, míg a tartalmi, és formai követelményeket teljesítő 25 pályamű virtuális, vetített formában. A tervpályázatra beérkezett, nem díjazott, de a formai, tartalmi követelményeket teljesítő tervpályázatokat a kiírók elismerő oklevélben részesítik.

A 6 díjazott pályamű szerzői a következők:

I. díjat nyertek a 4. sorszámú, 534466 kódszámú pályázat alkotói;

- Biri Balázs
- Vereb-Dér Anna

I. díjat nyertek a 25. sorszámú, MOMOWO kódszámú pályázat alkotói;

- Loránt Zsófia
- Nemezc Regina
- Tuboly Kata

II. díjat nyertek a 18. sorszámú, HMX2MJ kódszámú pályázat alkotói;

- Árkovics Lilla
- Babos Annamária
- Csákvári Anita
- Lukács Zsófia

II. díjat nyertek a 21. sorszámú, ERJ6DF kódszámú pályázat alkotói;

- Hertel Anna
- Magyar Sára Borbála
- Minh Duc Nguyen

III. díjat nyertek a 2. sorszámú, 6BHY9A kódszámú pályázat alkotói;

- Csikai Barna
- Szödényi Katinka

III. díjat nyertek a 24. sorszámú, MEXQKV kódszámú pályázat alkotói;

- Batizi-Pócsi Péter
- Buzás Bence Álmos
- Mészáros András

Az eredményes, de nem nyertes pályaművekhez tartozó borítékokat a Kiíró nem bontja fel, az okleveleket a borítékokon szereplő kódszámok alapján állítja ki.

A tervpályázatra beérkezett pályaműveket a Bíráló Bizottság az alábbiak szerint értékelte (általános tanulságok és ajánlások a kiíró számára a tér további tervezéséhez):

- a Madách tér a főváros térszerkezetének fontos eleme, ennek megfelelően a nagyvárosi tér karakter megjelenítését kell előtérbe helyezni;
- cél, hogy a téralakítás során a közelmúltban felújított Károly krt. mellett a Madách tér találja meg a saját identitását;
- a tér legyen minél alkalmasabb az emberi kapcsolatok építésére, legyen egy újabb találkozási hely Budapesten, Erzsébetvárosban;
- a tér átalakításának terveinél a tájépítészeti, a térépítészeti és a dizájn részek komplexitásának és arányosságának szükséges érvényesülnie;
- a városi térképzési szándék nem nyilvánulhat meg a teljes területet lefedő szilárd burkolat létesítésével; a mikroklimát is javító megfelelő arányú zöld-, és vagy vízfelület elhelyezése szükséges, továbbá nagyobb lombkoronás fák elhelyezéséről is javasolt gondoskodni;
- több egyedi karakterelemet szükséges megjeleníteni, amelyek jellegzetességeikkel a hely egyértelmű azonosítását szolgálják; kerülendő a Madách tér bárhol kialakítható divatelemekkel tűzdelt parkká alakítása, tagadva a hely egyediségét, sajátosságait;
- a térről induló utcát további két kisebb, eltérő karakterű térrészre célszerű tagolni, amelyek átvezethetnek a gyalogos tengelybe;
- a tér szimmetrikus elrendezésének a téralakítás során tükröződnie kell, de egyidejűleg oldva annak merevségét,
- a határoló épületek funkcionális működését biztosítani kell; időkorlátozással a rendszeres kiszolgáló forgalomnak és a különleges gépjárművek eseti behajtásához megfelelő, kijelölt útvonalaknak helyet kell teremteni a téren;
- a teret övező árkádok alatti, és a térbe nyúló teraszok elősegíthetik a humánusabb környezet kialakulását;
- az épített környezet Belső Erzsébetvárosban itt egyedül állóan alkalmas modern utcabútorok, világító testek fogadására;
- figyelemmel kell lenni arra is, hogy a tér ne legyen túlzású utcabútorokkal;
- a burkolatoknál kívánatos a természetes kő alkalmazása;
- a tér nappali és esti látványát meghatározó elemeket összehangoltan javasolt kialakítani;
- a tér léptékéhez illeszkedő terepmozgatás visszafogott, lokális alkalmazása előnyös;
- a rendezvényeknek helyt adó térrészekben a többcélú használatot lehetővé tevő mobil berendezési tárgyak elhelyezése megfontolandó;
- a térbútorok kiválasztásánál tartós anyagú, „várostűrő” elemekre kell helyezni a hangsúlyt;
- a téren pavilonok, kiállítási paravánok elhelyezése csak a rendezvények időszakára, korlátozott ideig kívánatosak;
- a gyalogos tengely hangsúlyát elősegítheti az Asbóth utca keresztező szakaszának járdaszintre emelése;
- a Rumbach Sebestyén utca lesüllyesztése a Madách útnál megoldja a mélygarázs lehajtó problémáját, a gyalogos tengely folytathatóságát, valamint a Madách út felől a tér fokozatos feltárulását, a térre való rávezetést;
- a forgalmi rend változtatásait a tágabb környezet összefüggéseivel együttesen kell tervezni.

A díjazott pályaművek értékelése egyenként:

Az I. díjat nyert, 4. sorszámú, 534466 kódszámú pályázat értékelése;

A pályamű a Madách tér és Madách út (sétány) térsorozatát eltérő karakterű terek összefüggő láncolataként fogja fel, képzeletben rokonítva a területre oly jellemző udvar-tér sorozatokhoz. Ezzel a gesztussal mintegy megőrzi, sőt erősíti a térség genius loci-ját. A térsorozat gondolatában továbblép és kitekint a Károly körúton túlra is, s ebben a térrendszerben keresi a Madách tér helyét. Ennek helyét és karakterét az épített környezetet ellenpontoszó, sűrűn, de raszterben telepített fák rendszerével találja meg. Ez az „alapréteg” ugyanakkor elsősorban vizuális elkülönülést jelent, hiszen a tér az alapsíkon több irányban is átjárható marad a szabálytalanul elhelyezett fűfoltok és padok sora között. A fűfoltok gondos elhelyezése biztosítja azt is, hogy az árkádok alatti funkciók kedvező, jól definiált előteret kaphassanak. A Madách kapu úgy válik kiemelt esemény-térre, hogy nem zavarja a korábbiakban említett térsorozat elemei közötti kapcsolatot. A kapun túl a térsorozat irányított térsávok rendszerében folytatódik, de itt is a térhez hasonló elemek jelennek meg másfajta elrendezésben. A térsorozat így egyszerre karakteres és elemeiben mégis változó. A sűrűn elhelyezett fák világa ebben a rendszerben úgy oldja a VII. kerület zöldterület hiányát, hogy közben megőrzi a városi tér jellegét. A műleírásban is említett térrétegek harmonikusan illeszkednek egymáshoz. Utcabútorai, világító testjei, burkolatai harmonikusan illeszkednek a vázolt rendszerhez. A teret övező forgalmi rend átalakítása a realitások talaján marad. A pályamű olyan javaslatot tesz le, amely úgy valósítható meg, hogy valódi értéket ad hozzá a meglévő épületegyütteshez.

Az I. díjat nyert, 25. sorszámú, MOMOWO kódszámú pályázat értékelése;

A pályamű két szempontból emelkedik ki a mezőnyből: az egyik legalaposabb, a tágabb környezetre is kitekintő vizsgálat vezeti be a tervet, amely a városépítészeti, építészeti és közlekedési szempontokra egyformán hangsúlyt helyez. Másrészt a terv egyenszilárdságával magasodik a mezőny fölé, értve ez alatt, hogy a városi léptéktől egészen a részletképzésig otthonosan mozog és magas színvonalú megoldásokat javasol. A Madách térre és a Madách Imre utcára nagyvonalú koncepciót vázol fel a burkolt és a zöld felületek kiegyensúlyozott, jó arányával. Az épületek geometrikus rendjét szépen ellenpontoszza a köztér törtvonalú, visszafogott alakítása, aminek vonalvezetését szemléletesen vezeti le a közterületi koncepcióból. Az árkádok alatti területeknek a bevonása a tér felújításába, az egységes burkolati rendszer alkalmazása erősíti a tér egységét, nagyvárosi megjelenését. A kialakuló térbővületek jó helyen vannak, jó arányúak, jól kapcsolódnak az épületek földszinti funkcióihoz. A tervnek fontos pozitívuma, hogy megfelelő játékteret biztosít a tér többféle használhatóságának, minden esetben jól működő, jó arányú felületeket hozva létre. A helyszínhez való illeszkedésnek finom eszköze a környező épületek lyukarchitektúrájának a járófelületekre való vetítése. Szerencsés a tér járófelületének differenciálása, megmozgatása, a ferde gyepterületek alkalmazása, amelyeket szépen egészítik ki a beton ülőbútorok. A ferde gyepterületek a szeparált használat lehetőségén túl a zöldfelületi hatékonyságuk tekintetében is kedvezőek. A nagytáblás helyszíni betonburkolatok és az egyedi beton bútorok alkalmazása – jó minőségű kivitelezést feltételezve - egy lehetséges megoldást nyújtanak az architektonikus részletekben gazdag, téglaburkolatos épületek között. A beton padok információs felületként való megjelenítése esztétikus és vandál biztos megoldás. Kevés

pályázat tartotta fontosnak a parkolásról való gondoskodást, ez a terv erre is kitér és használható javaslatot ad.

A II. díjat nyert, 18. sorszámú HMX2MJ kódszámú pályázat értékelése;

A pályamű egyik legfőbb értékét a környezeti értékek figyelembevételének módja adja. Bár sajnos nem fordít gondot a Madách Center környezetének rendezésére, a „térfolyamba” hasító lehajtó-rámpa megoldásával nem foglalkozik, pedig az éppen az alapgondolat – a nyugodt „merengés” és a vizes burkolat gondolatának – erejét csökkenti. A pályamű az adottságokat szűkszavúan, de megfelelően értékeli.

A tér egyetlen összefüggő, nyugodt felületté alakítása mellett alkalmazott süllyesztett, illetve kiemelt elemek alkalmazása a térnek a funkciókhoz, használathoz alkalmazkodó tagolását és ezzel a tér térbeli és időbeli változatosságát eredményezi. A forgalom kiváltása, a parkolás megszüntetése a pályázat alapeleme. A pályamű a városi tér kreatív megformálásában rejlő lehetőségeket csak részben használja ki.

Ugyanakkor a vizes felület tükröződései, változatossága, vibrálása minden pillanatban más és más látványt kölcsönöz a térnek, napszakoktól, évszakoktól és a tér használati módjától függően. Ez adja a megoldás igazi szépségét.

A javaslatok általánosságban és elvben az üzemeltetési szempontoknak megfelelőek, bár részletesen nem mutatja be az egyes térelemek konkrét műszaki megoldását, csak utalásokat tesz. A vizes burkolat ugyancsak felvet az üzemeltetéssel és a fenntartással kapcsolatos kérdéseket (fagyveszély, vízfelhasználás stb.).

A tér berendezése, nyitottsága, tagolhatósága és az épület-tér viszony megoldása kedvező; megfelelően árnyalt, finom átmenetet biztosít az épületek zárt, az árkádok átmeneti és a homlokzatok előtti átmeneti terek, valamint a „vizes felület” nyílt világa között. Az alapötlet, a „merengő tér vizes felülettel” szellemes megoldása a modern nagyvárosi térnek.

A II. díjat nyert, 21. sorszámú ERJ6DF kódszámú pályázat értékelése;

A pályázók jól értékelték a városi tér lényegét. Kellően feltárták a várható funkciókat, a környezetre kitekintve vizsgálták és észlelték azt, hogy a tér egyben a Belső- Erzsébetváros idege, forgalmi kapuzataként a kiindulási pont lehet a belső részek bebarangolásához.

További erénye, hogy a „kevesebb néha több” elvből kiindulva, nem zsúfolja túl a teret, a burkolat fajták játékos változtatása mellett, az utcabútorokkal kombinálva lombos fákat helyeznek el.

Kiemelt dicséretet érdemel, hogy felismerik azt a tényt, hogy a kőrengetegben elhelyezett néhány fa mellé, a kedvezőbb mikroklíma kialakításához és a tér hangulatának javításához elengedhetetlen a csobogó vízfelület kialakítása.

Egyik nagy előnye, és egyben hibája is a pályázatnak, hogy a változó rendezvények igényeit állandó elemekkel kívánja biztosítani. Ennek lényege, hogy valóban a rendezvényekhez kapcsolódóan, a falragaszok, egyszeri tákolmányok helyett célszerű kialakítani azon szerkezeteket, ahova kiállítás alkalmával tablók, egyéb installációk helyezhetők el. Szintén célszerű biztosítani olyan árnyékoló szerkezeteket, melyek javítják a tér erős napsugárzás, vagy csendes eső alatti használhatóságát. Az előny mellett azért kell egyben hibaként is értékelni, mert ezeket nem mobil elemekként, hanem „kvázi” állandó szerkezetként képzelel el. Állandó elemként elhelyezésük hibás gondolat, nem illeszkedik az övező térfalak karakteréhez, megrongálásukra stb. lehet számítani.

A gondolatból mindenesetre megvalósításra ajánlható, hogy a tér variábilis felhasználhatósága érdekében a burkolatban a „bútorok” vázához fedett fészkek kerüljenek elhelyezésre, amennyiben a kiállítási installációk, árnyékvető „ernyőszerkezetek” közeli tárolása és rendezvényfüggő felállítása biztosított.

A III. díjat nyert, 2. sorszámú 6BHY9A kódszámú pályázat értékelése;

A pályázat megoldja a Kiskörút és a Madách tér megközelítését autóval, mégpedig egy szellemes megoldással: a Király utca rövid, Asbóth utca - Király utca közti szakaszának kétirányúvá tételével. A tér későbbi, annak bármilyen lezárása ellenére is szükséges megközelítését így – talán – az összes pályázat közül a legegyszerűbben oldja meg.

A tér számos lehetséges használata mindegyik változatának közlekedés-áramlását átgondolta, világosan ábrázolta.

A Rumbach Sebestyén utca kereszteződésében „fekvő rendőrökkel” lassítana, a mélygarázs lejárójának problematikájára nem ad választ.

A Madách Imre út kezdeti szakaszán a részben kiülős-teraszos, részben parkolási lehetőséget biztosító megoldás megfelelő.

Az acélsíneken elforgatható térelemekkel való tér-átrendezés ötlete szellemes. Talán a fák mozgatása nélkül könnyebben, reálisabban megvalósítható. A sínek tisztán- és karbantartása kérdésében nehéz megjósolni, mennyire megoldható a megszokott hazai viszonyok között. Ugyanakkor a forgatható elemek csiszolt betonfelületei elég „szürkék”, ülőbútorként pedig kényelmetlenek.

A Madách tér Kiskörút felőli végében (avagy kezdetén) elhelyezett csobogó megfelelő ötlet a főút forgalmának, zajának a térre történő beszűrődésének csökkentésére. Mozgathatóvá tételének megoldása kérdéses lehet.

A pályázat ötletei közül több, átgondoltan megfontolandó, hasznosítható.

A III. díjat nyert, 24. sorszámú MEXQKV kódszámú pályázat értékelése;

A pályázat egyik fő erénye a feladat körültekintő elemzése, melyből a pályázók mind a Madách tér és a hozzá kapcsolódó Madách sétány karakterére, mind a forgalomra vonatkozóan helyes következtetéseket vontak le.

A Madách térre tervezett, szabadon formált, dús növényzettel, fásítással kialakított "szűrőréteg" jól ellensúlyozza a tér geometrikus merevségét és egy zöld szigettel gazdagítja az ebben szűkölködő városrészt. Ugyanakkor – a játékos elrendezés ellenére – a téren való átsétálás szándékos akadályozásával, a gyalogos átmenő forgalom árkádok alá terelésével a tér használata merevvé válik (is-is helyett vagy-vagy). Ez a kialakítás azt is akadályozza, hogy az árkád alatti funkciók kiszivároghassanak a térre, így pl. konfliktushelyzet alakul ki az árkád alá beszorított vendéglátó helyek és az áthaladó gyalogos forgalom között. Kivétel ez alól az Örkény Színház térre helyezett kültéri színpada, mely kedvezően gazdagítja a tér működési lehetőségeit.

A Rumbach Sebestyén utca lesüllyesztése és ezzel a meglévő mélygarázs lejáró megszüntetése jó javaslat, mely lehetővé teszi a Madách sétány egységes, élhető rendezését. A megcélzott karakter – a találkozásnak, ücsörgésnek, gasztronómiának teret adó fásított urbánus tér – itt is helyénvaló. A választott közrendszer (fix ülőalkalmatosságok, mobil, színkódos asztalok) egyedi és ötletes, bár működése nem igazán életszerű.

A téren és a sétányon is alkalmazott ülőfelületek anyagválasztása (beton) nem felhasználóbarát.

Kelt; Budapest, 2012.09.12.

A "MADÁCH IMRE TÉR RENDEZÉSE - 2012" HALLGATÓI TERVPÁLYÁZAT
Bíráló Bizottsága